

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION NOVEMBER 2023

SESOTHO PUO YA PELE YA TLATSETSO: PAMPIRI YA II SESOTHO FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: Dihora tse 2½ Matshwao: 100

DITAELO LE TLHAHISOLESEDING HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e na le magephe a 6. Etsa bonnete ba hore a felletse.

2. E arotswe dikarolo tse PEDI, e leng:

KAROLO YA A: DINGOLWA

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO

- 3. Latela ditaelo tse qalong ya KAROLO E NNGWE le E NNGWE ka hloko.
- 4. Karolo ya A e na le dipotso tse NNE. Di arabe kaofela ha tsona.
- 5. Karolo ya B e na le dipotso tse NNE, Potso ya 5, 6, 7 le 8. O tlameha ho kgetha ho araba potso ya 5 kapa 6 mme o boele o kgethe ho araba potso ya 7 kapa 8.
- 6. Qala karolo e NNGWE le e NNGWE legepheng le LETJHA.
- 7. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

IEB Copyright © 2023 PHETLA

KAROLO YA A DINGOLWA

POTSO YA 1

Bala qotso e latelang o nto araba dipotso tse tla latela. Hopola hore dipotso tsa karolo di itshetlehile ka dikahare tsa buka kaofela.

Tshita a atamela moo mookamedi a leng teng, mmoho le moemedi wa ntlokgolo, esitana le kapotene Thateng.

"Batho ba mefuta e mengata lefatsheng mona," ho realo mookamedi hoba Tshita a eme haufi le yena, a le motshetshe. "O sebeditse hantle haholo mohlahlobi. Re o lakaletsa lehlohonolo le katleho bohatong boo o bo nkang hosane."

Setjhaba sa opa diatla, basadi ba palaola modidietsane. Kwaholla a tshwara Tshita ka letsoho.

1.1 Bolela lebitso le maemo a tshebetso a motho ya neng a dumediswa moketeng oo ho buuwang ka ona qotsong e ka hodimo. (2)Ha Mookamedi Kwaholla a ne a re "... batho ba mefuta e mengata lefatsheng 1.2 mona," Tshita yena e ne e le lepolesa la mofuta ofe? Hlalosa semelo sa hae ka bokgutshwane. (2)1.3 Qotsong e kahodimo ho hlakile hore Kwaholla o leboha Tshita ka mosebetsi o itseng, o ikgethang. E ne e le mosebetsi ofe? Ketso eo ya Tshita e thusa jwang kgohlanong e teng ka hara buka? (3)1.4 Bohato boo ho thweng Tshita o tla bo nka hosane e ne e le bofe? (1) 1.5 Ka tshebediso ya bohato boo o bo boletseng ka hodimo, mongodi o leka ho re totoballetsa mookotaba ofe o teng paleng ee? Hlalosa o ipapisitse le ditaba tsa buka. (2) 1.6 Boteng ba setjhaba moketeng oo, bo o bolella eng ka dikamano tsa setjhaba

1.7 Na o ka re maele a Sesotho a reng "Mohale o tswa maroleng" a ka tshwanela Tshita? Tshehetsa karabo ya hao ka lebaka.

le sepolesa motseng wa Malwaleng?

(2)

POTSO YA 2

Ho ya ka wena, na Tshita ke mophetwa ya sephara kapa ya tjhitja? Hlakisa kgetho ya hao mme o e tshehetse ka mabaka a utlwahalang ka mantswe a pakeng tsa **a 120–150**.

Matshwao:

Dikahare (10)
Sebopeho le puo (5)
[15]

POTSO YA 3

Bala qotso e latelang o nto araba potso e tla latela.

"Kgotso mme," ke mora Baholo eo ha a kena ka tlong mme a fumana mmae a kokomohile jwalo ka marokolo mane motsheo. Mmae a mo tonela mahlo feela, a ikgutsetsa jwalo ka ha eka ha utlwe.

"Ke ntse ke dumedisa mme," Ho pheta Tshita ka ho makala kapa ho imakatsa. O ne a utlwisisa hantle maemo ao mmae a neng a le ho ona, empa a leka ho iphapanya.

"O dumedisa o tswa kae ka nako ee?"

Qetella **puisano** ena e dipakeng tsa Tshita le mmae, mme o hlakise tsela eo Mmatshita a sa tshepeng diqeto tseo Tshita a di nkang. **Ngola ka mantswe a dipakeng tsa a 80 le 100.**

Matshwao:

Dikahare (6)
Sebopeho le puo (4)
[10]

POTSO YA 4

Na o ka re ketso ya Mmalekgetho ya hore a hlanohele monna wa hae ke boikgethelo ba hae kapa o susumeditswe ke Kokomoha? Hlakisa ntlhakemo ya hao ka mantswe a pakeng tsa a 180 le 200.

Matshwao:

Dikahare (13) Sebopeho le puo (7)

60 matshwao

IEB Copyright © 2023 PHETLA

KAROLO YA B DITEMA TSA KGOKAHANO

DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE

KGETHA HO ARABA POTSO YA 5 KAPA POTSO YA 6.

Kgetha mme o ngole tema E LE NNGWE ya bolelele ba mantswe **a 200–250**. Hopola ho etsa moralo, mme o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

POTSO YA 5

Boholo ba nako batshwaruwa ba bolayana ka lebaka la ho dula lefifing ke motlakase o ntseng o kgaoha nako le nako. Batshwaruwa ba o kopile ho ngolla baokamedi ba tihankana **lengolo la tletlebo** ka bothata boo. Ngola lengolo lena.

Matshwao:

Sebopeho, dikahare le moralo	(18)
Puo, setaele le ho hlaola diphoso	(12)
	[30]

KAPA

POTSO YA 6

Ngola **atikile ya koranta** ka ditaba tseo o di fumaneng ka manyofonyofo a baahi ba hoketseng motlakase ka tsela e seng molaong mme e bile e le kotsi matlong a bona. Hlakisa ditlamorao tsa diketso tseo mmoho le tharollo e ka fihlellwang.

Matshwao:

Sebopeho, dikahare le moralo	(18)
Puo, setaele le ho hlaola diphoso	(12)
	[30]

DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE

KGETHA HO ARABA POTSO YA 7 KAPA POTSO YA 8.

Kgetha mme o ngole tema E LE NNGWE ya bolelele ba mantswe **a 60–80**. Hopola ho etsa moralo, mme o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

POTSO YA 7

Rangwane wa hao le kgarebe ya hae ba nkile qeto ya hore ba tlo nyalana haufinyana. Ba o kopile hore o ba ngolle karete ya **memo ya lenyalo** la bona. Iqapele dikahare tsa memo ena.

Matshwao:

Sebopeho, dikahare le moralo	(6)
Puo, setaele le ho hlaola diphoso	(4)
	[10]

KAPA

IEB Copyright © 2023 PHETLA

POTSO YA8

Rangwanao le kgarebe ya hae ba rerile ho ilo tshwarela lenyalo la bona kerekeng ya African Gospel Church, Phuthaditjhaba. Ngolla baetsana ba bona **ditshupiso** tse tla ba tlosa *Tiny's guest house* ho ya kerekeng eo. Ithuse ka mmapa o ka tlase. Ngola ka mantswe a dipakeng tsa **60–80**.

[Mohlodi: Setshwatsho sa mmapa se nkuwe inthaneteng]

Matshwao:

Sebopeho, dikahare le moralo Puo, setaele le ho hlaola diphoso (6)

(4) [10]

40 matshwao

Matshwao kaofela: 100